ASOS JOURNAL
The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 12, Sayı: 154, Temmuz 2024, s. 231-249

ISSN: 2148-2489 Doi Number: http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.76453

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date *11.05.2024*

Yayımlanma Tarihi / The Publication Date *29.07.2024*

Gizem ERDİ BIYIK
Gazi Üniversitesi, Müzik Bölümü
gerdi.biyik@gazi.edu.tr
Orcid: 0009-0009-9889-9213

Doç. Dr. Gülşah SEVER
Gazi Üniversitesi
gulsah.sever@gmail.com

POPÜLER ÇOCUK ŞARKILARININ 21. YÜZYIL 4C BECERİLERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öz

Bu araştırmanın amacı ülkemizde popüler çocuk şarkıları alanında verilen ürünlerin 21. Yüzyıl öğrenme ve yenilik becerilerine (4C) uygunluğu bakımından incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma türlerinden değerlendirici(eveluative) araştırma kullanılmıştır. Kullanılan veri toplama tekniği doküman analizidir. Veri kaynağı olarak Şubadap Çocuk Müzik Grubu'nun yapmış olduğu yedi albümde yer alan kırk beş çocuk şarkısı ele alınmıştır. Veri toplamada araştırmacılar tarafından, Trilling ve Fadel (2009)'in Partnership (P21) kapsamında ele aldığı 21. yy. öğrenme ve yenilik becerileri (4C) tanım, sınıflandırma, beceri ve alt becerileri çerçevesine uygun olarak hazırlanan ve uygunluğu uzman görüşleriyle teyit edilen "Popüler Çocuk Şarkılarını 4C Becerilerine Göre İnceleme Formu" kullanılmıştır. Öğrenme ve yenilik becerileri düşünme ve problem çözme, yaratıcılık ve yenilik becerileri, iletişim ve iş birliği üç kategoride ele alınmıştır. Araştırma neticesinde Şubadap Çocuk şarkı sözlerinin formda yer alan 4c beceri boyutları ve alt becerileri kapsamındaki becerileri tamamına yakınını karşıladığı görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Çocuk Şarkıları, 21. Yüzyıl Becerileri, Öğrenme ve Yenilik Becerileri, 4C, Müzik Eğitimi

EVALUATION OF POPULAR CHILDREN'S SONGS IN TERMS OF 21ST CENTURY 4C SKILLS

Abstract

The aim of this research is to examine the products offered in the field of popular children's songs in our country in terms of their suitability for 21st Century learning and innovation skills (4C). Evaluative research, one of the qualitative research types, was used in the research. The data collection technique used is document analysis. Forty-five children's songs included in seven albums made by Şubadap Çocuk Music Group were used as the data source. To collect data, the "Popular Children's Songs Form According to 4C Skills Form" was prepared by the researchers in accordance with the 21st Century learning and innovation skills (4C) definition, classification, skills and sub-skills framework discussed by Trilling and Fadel (2009) within the scope of partnership (P21). The suitability of the form has been confirmed by expert opinions. Learning and innovation skills are discussed in three categories: Critical thinking and problem solving, creativity and innovation skills, communication and collaboration. As a result of the research, it is seen that Şubadap Çocuk song lyrics meet almost all of the skills within the scope of 4c skill dimensions and sub-skills in the form.

Keywords: Children's Songs, 21st Century Skills, Learning and Innovation Skills, 4C, Music Education

GİRİŞ

Modern toplumlarda egemen kitlenin kültürü olan, toplumda yaygın olarak bulunan, tüketilen ve gündelik olarak yaşanan kültürü ifade etmek için popüler kültür kavramı kullanılmaktadır (Kaya, Baysal& Kurt, 2007, akt. Taş,2020). Popüler kültür kavramının ortaya çıkıp üretim alanlarına yansımasıyla popüler müzik de bu kavramın ürünlerinden biri olarak ortaya çıkmıştır (Gidiş, 2018). Çiftçi'ye (2010) göre popüler müzik; melodilerin ritmik yapısı ile hafızada kolay kalabildiği ve çeşitli akustik ve elektronik çalgıların kullanıldığı, dans etmek veya eğlenmek amacıyla yapılan bir müzik türüdür. Popüler müzik türleri gençler için belli duyguların dışa vurumunu ve belli bir gruba ait olmayı ifade ederken, ocuklar için birlikte şarkı söylemeyi, dans etmeyi ve oyun oymayı ifade etmektedir (Aksu, 2008, akt. Taş, 2020). Şarkı söylemek çocuklar için özgürlük duygusunu sağlarken aynı zamanda gözlem yapma, anlama ve anlatma gibi sosyal ilişkilerini destekleyen becerileri kazanmalarına da yardımcı olur. Ayrıca şarkı söylemenin sözcük dağarının gelişmesine etkisiyle çocukların konuşma yeteneklerinin gelişmesine de olanak sağlar (Taşkıran, 2019). Şarkıların sözü edilen bu etkileri ile çağdaş eğitimin önemli bir parçası olan müzik eğitiminde, özellikle çocukluk döneminde yaratma, uygulama ve düşünme gibi alanları doğası gereği bünyesinde barındırması bakımından oldukça önemli bir yeri olduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda müzik eğitiminde kullanılan en önemli materyallerden biri olan şarkı, hem müzikal ögeler (ritim, ezgi, nüans vb.) hem de içerik (konu, tema vb.) boyutlarıyla kazanımlar sağlar (Yıldız, 2005). Çocukluk döneminde kazandırılması gerektiği düşünülen bilgi ve becerilerin çocukların toplumsal ve bireysel gelişimleri için önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir. Bu noktada şarkıların müzik eğitimi içerisinde, problem çözme, yaratıcılık ve sosyal duygusal becerileri kazandırma da

kullanılabilecek nitelikli bir materyal olduğu söylenebilir. Çocuklar şarkılar aracılığıyla uyumlu ilişkiler geliştirip iletişim kurabilir ve sosyal ve toplumsal yaşamda sorgulayarak düşünme becerisi kazanabilir. Toplumsal ve bireysel gelişim için gerekli olması bakımından sözü edilen becerileri 21. Yüzyıl becerileri kapsamında ele aldığımızda öğretimde kullanılan yöntemler, eleştirel, yaratıcı ve yansıtıcı düşünme ve iş birliği, iletişim gibi pek çok 21. yüzyıl becerisinin değerlendirmesini mümkün kılmaktadır (Çetin ve Çetin, 2021). Maulana ve diğerleri (2022) 4C'nin ilkokul müfredatına entegre edilmesinin önemini vurguladıkları çalışmalarında eleştirel düşünme, iş birliği, yaratıcılık ve iletişim becerilerini geliştirmeyi amaçlayan RADEC modeline dayalı öğrenci çalışma kağıtları geliştirmişlerdir. Bu çalışma, öğrencilerin bu temel 4C becerilerini uygulamalarına ve geliştirmelerine yardımcı olacak öğrenme araçlarına duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır. Aynı ihtiyaç müzik eğitiminde de kendini göstermektedir. Millican (2008), hizmet içi müzik öğretmenlerinin bilgi ve becerilerini nasıl entegre ettiklerini anlamak için uygulanabilecek yeni bir müzik eğitimi bilgi ve beceri çerçevesini tartışmaktadır. Bu çerçeve, müzik eğitiminde eleştirel düşünme ve yaratıcılığın önemini vurgulamaktadır. Öğrencilerin müzikal kavramları analiz etme ve değerlendirmenin yanı sıra özgün fikirler ve yorumlar üretme becerilerini vurgulamaktadır. Öğrenciler, kitaplar ve şarkılar gibi eğitim materyalleriyle etkileşime girerek, müzikal unsurları analiz ederek, performansları değerlendirerek ve bilinçli yargılarda bulunarak eleştirel düşünme becerilerini geliştirebilirler. Bu çalışmalardan hareketle müzik eğitiminde öğrencilerin eleştirel düşünme, iş birliği, yaratıcılık ve iletişim becerilerini desteklemelerini sağlayan yeni materyaller ve şarkılara ihtiyaç doğmuştur. 4c becerilerini destekleyen şarkıların seçiminde çeşitli yöntemler uygulanabilir. Bu amaca yönelik olarak halihazırda müfredatta yer alan şarkıların incelenmesi ile bir repertuvar sınıflaması yapılması, yeni eğitim müziği besteleri oluşturulması ya da öğrencilerin müfredat dışı günlük yaşamlarında dinledikleri eserlerin incelenmesi izlenecek yöntemlerden birkaçı olarak ifade edilebilir. Dijital müziklerin herkesin kolaylıkla ulaşabileceği noktaya gelinmesi ile öğrenciler sadece okuldaki eğitim müziği müfredatı ile değil, sayısız farklı türdeki müziğe de ulaşıp tüketebilir konuma gelmişlerdir. Bu nedenle öğrencilerin dinlemeyi tercih ettiği müzikler içinden bir inceleme yapmanın daha uygun olacağı düşüncesinden hareketle bu araştırmada, Türkiye'de popüler çocuk şarkıları alanında eserler veren ve yüksek oranda izlenme oranına sahip olan Şubadap isimli müzik grubunun şarkı sözlerinde yer alan ifadelerin 21. Yüzyıl becerileri kapsamındaki 4c becerilerine uygunluğu değerlendirilmiştir.

Popüler çocuk şarkılarının içeriklerinin 21. Yüzyıl becerileri çerçevesinde incelendiği bu araştırmada, 21. Yüzyıl becerileri Trilling ve Fadel (2009)'ın ele aldığı Partnership (P21) kapsamında '21. Yüzyıl Becerileri için Ortaklık Çerçevesi' temel olarak alınmıştır. P21 öğrenme çerçevesi, her konu alanı için içeriği öğrenmeye, ardından bu içerik bilgisini kısa sınavlarla değerlendirmeye odaklı olan önceki eğitim modelini genişletip derinleştirerek onu zamanımıza daha uygun hâle getirmeyi amaçlamaktadır. P21 kapsamında 21. Yüzyıl becerileri öğrenme ve yenilik becerileri, dijital okur yazarlık becerileri ve yaşam ve kariyer becerileri olarak sınıflandırılmıştır (Trilling ve Fadel, 2009). Bu araştırma kapsamında 4C içinde (öğrenme ve yenilik becerileri) eleştirel düşünme ve problem çözme, yaratıcılık ve yenilik becerileri, iletişim ve iş birliği yer almaktadır. 21. Yüzyılda bu üç beceri uzun süredir kendine güvenen ve hayat boyu öğrenen biri olmak için gerekenlerin merkezinde yer almaktadır. Önemli sorular sorma ve cevaplama, başkalarının bir konu hakkında söylediklerini eleştirel bir şekilde gözden geçirme, problemler ortaya koyma ve çözme, öğrenmede başkalarıyla iletişim kurma ve birlikte çalışma ve daha iyi bir dünya inşa etmeye yardımcı olan yeni bilgi ve yenilikler yaratma

yeteneği her zaman öğrenmenin ve yeniliğin merkezinde yer almaktadır (Trilling ve Fadel, 2009).

Literatür incelemesi yapıldığında; çocuk şarkılarının çeşitli yönlerden ele alındığı çalışmalara rastlanmaktadır. Çocuk şarkılarının içerik ve biçim bakımından incelendiği (Yıldız, 2005), TRT çocuk şarkıları repertuvarında yer alan kavramların ele alındığı (Arıcı ve Günaydın, 2019), TRT'nin Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda finale kalan eserlerin değerler eğitimi açısından incelendiği (Tut ve Kıroğlu, 2017), TRT Popüler Çocuk Şarkıları Yarışmasında birinci olan eserlerin ilköğretim müzik eğitiminde kullanabilirliğinin incelendğii (Taşkıran,2019), "Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları" kitabının "Unesco yaşayan değerler eğitimi programı" açısından ele alındığı (Sonsel ve Serin, 2017) çalışmalara yer verildiği görülmektedir. Bununla birlikte çocuk şarkılarının çocuklar üzerindeki toplumsal cinsiyet algısı bakımından okul öncesi öğretmenlerin görüşlerinin alındığı (Yurtkulu, Akçay, Yeğen & Şipal, 2022), erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarının değerler öğretiminde kullanımı bakımından ele alındığı (Tanrıkulu ve Koyuncu, 2020), ilköğretim sürecinde çocuk şarkılarının dil ve anlatım yönünden değerlendirildiği (Satır,2009), Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 5. sınıf müzik dersi kitabındaki şarkıların çocukların gelişim düzeyine uygunluğunun incelendiği (Akarsu,2017) çalışmalara rastlanmaktadır. Ayrıca İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin, müzik türü tercihlerini, bu tercihlerinin nedenlerini, velilerin ve öğretmenlerin öğrencilerin müzik türü tercihlerine ilişkin görüşlerini eğitimsel ve sosyolojik açıdan ortaya koymayı amaçlaması bakımından ele alındığı (Taş,2020), gelecek nesil için müzik eğitimini dönüştürürken 4C unsurlarının çocuk şarkılarında kullanılması bakımından incelendiği (Kim, 2017) çeşitli çalışmalara ulaşılmıştır. 21. yy. becerileri bağlamında, çocuk edebiyatı eserlerinden olan resimli çocuk kitapları içerinde STEAM eğitim yaklaşımı kapsamında eleştirel düşünmeye ve yaratıcılığa yer veren (Erhan, 2019) incelemeler olduğu görülmektedir. Ayrıca okul öncesi müzik eğitimi programlarında küçük çocukların oyunla eleştirel ve yaratıcı düşünüp iş birliği ve iletişim becerilerini geliştirebilecekleri düşüncesine, Ulusal Müzik Eğitimi Derneğinin (NAFME) yeni müzik eğitimi standartlarına uygun olarak müzik öğretmenlerinin müzik eğitimini nasıl şekillendireceklerine yönelik kimi çalışmalara ulaşılmıştır (Kim,2017). Literatürde 21. yy. Becerilerinin içinde yer alan problem çözme, yaratıcılık ve motivasyon gibi temel kavramlar ayrı ayrı ele alınmış olsa da bestelenen çocuk şarkılarının tüm 21. yy. becerilerine uygunluğunu araştıran ve genel bir perspektif sağlayan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, ülkemizde popüler çocuk şarkıları alanında ürünler veren Şubadap Çocuk Müzik Grubu'nun şarkılarının 21. yy. öğrenme ve yenilik becerilerine uygunluğu bakımından incelenmesidir. Bu amaca ulaşabilmek adına aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Şubadap Çocuk şarkı sözlerinde öğrenme ve yenilik becerileri ne düzeyde yer almaktadır?

2. Şubadap Çocuk şarkı sözleri eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinden hangilerini içermektedir?

3. Şubadap Çocuk şarkı sözleri iletişim ve iş birliği becerilerinden hangilerini içermektedir?

4. Şubadap Çocuk şarkı sözleri yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerilerinden hangilerini içermektedir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Çalışmanın modeli, nitel araştırma türlerinden değerlendirici(evaluative) araştırmadır. Değerlendirme araştırma türü bir nesnenin, programın, uygulamanın, faaliyetin veya sistemin değerlendirilmesinde kullanılır. Her araştırma, değerlendirmeyi içermeyeceği gibi her değerlendirme de bir araştırma bileşeni olmayabilir. Bu bağlamda değerlendirme araştırması karar vermede kullanılacak bilgileri sağlamak amacıyla yürütülen sistematik bir araştırma türüdür. Ayrıca değerlendirme araştırmasını sosyal bilimlerin metodolojisini içeren disiplinli ve sistematik araştırmaya dayandırmak, savunulabilir olmaya ve incelemeyi açık sonuçlara ulaştırmaya olanak sağlar (Kellaghan, 2010). Bu çalışmada Şubadap Çocuk şarkı sözleri çözümleneceği için veri toplama tekniği olarak doküman inceleme kullanılmıştır.

Veri Kaynağı

Bu araştırmada veri kaynağı olarak ülkemizde popüler çocuk şarkıları konusunda çalışmalar yapan Şubadap Çocuk Müzik Grubu'nun şarkıları temel alınmıştır. Şubadap Çocuk Müzik Grubu, 2013- 2023 yılları arasında yedi albüm ve kırk beş popüler çocuk şarkısı ile bu şarkıların konularını ele alan on tane çocuk kitabı yayınlamıştır. Şarkılarında barış, doğa, özgürlük, hayal kurmak, çocuk hakları, akran zorbalığı, toplumsal cinsiyet rolleri ve birlik olmak gibi temalar işlediklerini belirtmektedirler (Şubadap Çocuk, t.y.). Albüm ve şarkı çalışmalarının yanı sıra, kendilerine ait internet sitesinde şarkıların sözsüz altyapılarını, nota kitaplarını, öğretmenler için çeşitli çalışmaları da açık kaynak olarak sunmuşlardır. Eğitimciler için albümdeki şarkılara yönelik olarak oyunlar, drama, müzik ve el işi çalışmaları ile tematik tartışmalar yer alan etkinlik kitabı yayınlamışlardır. Spotify, Youtube gibi müzik platformlarında yetmiş beş bin üzerinde takipçisi olup en çok dinlenen şarkıları "çekirdeksiz domates" dört milyonun üzerinde dinlenme sayısına ulaşmıştır. Hem açık kaynak yayınlar sunması hem de dinlenme oranlarının yüksek olması nedeniyle Şubadap Çocuk şarkılarının sözleri araştırmada veri kaynağı olarak ele alınmıştır.

Şubadap Çocuk Şarkılarının Genel Özellikleri

Bu bölümde Şubadap Çocuk şarkı isimleri, şarkıların bulunduğu albüm, yayınlandığı yıl yer almaktadır. Örneklemde yer alan şarkıların genel özellikleri Tablo-1' de yer almaktadır.

Tablo 1. Şubadap Çocuk Şarkılarının Genel Özellikleri

Şarkının Kodu	Şarkının Adı	Bulunduğu Albüm	Albüm Kodu	Yayınlandığı Yıl	Grup Adı
Ş1	Şubadap Şubi	Bilmiş Çocuğun Şarkıları	A1	2014	
Ş2	Uzaylı Arkadaşım				
Ş3	Düş				
Ş4	Kalem Kâğıt				
Ş5	Bomba Yapan Bay Bilgin				
Ş6	Neşeli Bi' Gün				
Ş7	Her Yer Park Olsa				
Ş8	Yaşam Ağacı	Dino'nun Şarkıları	A2	2015	
Ş9	Ben Doğmadan Önce				
Ş10	Dino'nun Şarkısı				

Ş11	Ornitorenk				
Ş12	Değişelim				
Ş13	Zaman Makinesi				
Ş14	Gökyüzü Kimin?				
Ş15	Zeytin Ağacı				
Ş16	Çekirdeksiz Domates	Gökyüzü Kimin?	A3	2016	
Ş17	Su				
Ş18	Dinleyin Paragözler				
Ş19	Sivrisinek				
Ş20	Kurbağa Korosu				
Ş21	Irmaklar Özgür Akacak				Şubadap Çocuk
Ş22	Özgürlük				
Ş23	Dersler Uzun Teneffüsler Kısa				
Ş24	Uçurtma	Dersler Uzun Teneffüsler Kısa Olsa	A4	2017	
Ş25	Karıncalar				
Ş26	Elmer				
Ş27	Ne olsam?				
Ş28	Zorba				
Ş29	Fasa Fiso				
Ş30	Gökyüzünü İten Kuş				
Ş31	Hayal Et		A5		
Ş32	Serçe	Hayal Et		2019	
Ş33	Makine Çocuk				
Ş34	Çocuk Hakları				
Ş35	Bisiklet				
Ş36	Emek Demek Ne Demek?	Hey, Buraya Baksanıza!	A6	2020	
Ş37	Ne Fark Eder Ki?				
Ş38	Bir Arkadaşım Var Benim				
Ş39	Bana Bir Masal Oku				
Ş40	Dev Masalı				
Ş41	Bir Şiir Yazdım			2023	
Ş42	En İyisi Değil Bu Şarkı	Birimiz Hepimiz, Hepimiz Birimiz	A7		
Ş43	Okul Neresi?				
Ş44	Dünyanın Doğum Günü?				
Ş45	Çocuk Halayı				

Veri Toplama Araçları

Şubadap çocuk şarkılarının incelenmesi için Trilling ve Fadel (2009)'in 21. yy. öğrenme ve yenilik becerileri (4C) tanım, sınıflandırma, beceri ve alt becerileri çerçevesinde araştırmacılar tarafından oluşturulan ve uzman görüşü alınan "Popüler Çocuk Şarkılarını 4C Becerilerine Göre İnceleme Formu" kullanılmıştır. Formda 21. Yüzyıl becerilerinden 4C becerilerine ilişkin boyutlar aşağıdaki gibidir:

Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becerisi (Critical Thinking)

Bilgiyi, fikirleri, kavramları, yargıları, olayları ve olguları değerlendirirken; tümevarım ve tümdengelimle akıl yürütme kullanarak analiz etme, parça- bütün ilişkisi kurma, alternatif bakış açılarını değerlendirme, bilgi ve argümanlar arası bağlantılar kurarak yorum yapma ve sonuç

çıkarma, karar verme, yenilikçi çözümler bulma ve en temelde soru sorma boyutlarını içermektedir.

İletişim ve iş birliği becerisi (Comminication, Collabration)

Düşünce, fikir ve duyguları iletmek için sözlü ve sözsüz olarak ifade etme, yöneltilen uyarı, eleştiri, tutum ve niyetleri anlamı ortaya çıkarabilmek için etkili dinleme, iletişimde birden çok ortam ve teknolojiden yararlanma, ortak bir hedefe yönelik çalışma sorumluluğu alarak bir ekiple saygı çerçevesinde ve esnek olarak çalışma boyutlarını içermektedir.

Yaratıcı ve Yenilikçi Düşünme Becerisi (Creativity)

Yeni, yaratıcı ve özgün fikirler ortaya koymak için beyin fırtınası gibi çeşitli fikir oluşturma tekniklerini kullanma, üretilen yeni fikirleri analiz edip uygulama, bu fikirleri paylaşma ve ayrıca yaratıcı fikir üretmenin uzun vadeli olması, başarı ve hataları barındırması sebebiyle başarısızlığı da öğrenmeye yer verme, sonucunda somut ve faydalı katkı sunma boyutlarını içermektedir.

Form hazırlanırken bir müzik eğitimi uzmanından form yapısı, dil uzmanından anlam ve ifadeler için görüş alındı. Uzman görüşlerine göre ifadeler düzenlendi ve değerlendiricilere iletildi. Formda yer alan boyutlar anlaşılabilirlik bağlamında değerlendiriciler tarafından incelendi. Veri toplama sürecine iki değerlendirici katıldı. Şarkı sözlerinde ilgili ölçütün yer alma durumu için "var-yok" sütunları olacak şekilde form hazırlandı. Şarkıda o maddeyi içerdiği düşünülen söz için "İfade" sütunu, değerlendiricilerin açıklama gerektiren ifadeleri için "Açıklama" sütununa yer ayrıldı. Birbirlerinden bağımsız olarak değerlendirmeler yapıldı ve anlaşılmayan ya da uzlaşılmayan maddeler için araştırmacılarla görüşüldü.

Veri Analizi

Veri analizinde araştırmacılar tarafından oluşturulan "Popüler Çocuk Şarkılarını 4C Becerilerine Göre İnceleme Formu" maddeleri iki uzman tarafından birbirlerinden bağımsız şekilde değerlendirilmiştir. Örtüşen maddelere ait şarkılara bulgularda direkt yer verilirken örtüşmeyen maddeler için uzlaşmaya gidilmiştir. Tablolarda A1, A2, … şeklinde yapılmış olan kodlama albümleri, Ş1, Ş2, Ş3, … şeklinde yapılan kodlama şarkıları göstermektedir. Analiz sonucunda ulaşılan frekans değerlerine bulgular bölümünde yer verilmiştir.

Geçerlik Güvenirlik

Araştırmanın geçerlik güvenirlik çalışması için değerlendirme araştırma desenine uygun olarak değerlendiriciler arası hesaplamalar yapılmıştır. Şubadap Çocuk albümlerinde yer alan şarkılar, araştırmacılar tarafından oluşturulan form ile iki farklı uzman tarafından incelenmiştir. "Popüler Çocuk Şarkılarını 4C Becerilerine Göre İnceleme Formu" 22 maddeden oluşmaktadır. Uzmanlar arası geçerlik güvenirlik Hubermann katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır.

Güvenirlik katsayısı = Görüş birliği ÷ (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100 (Miles ve Huberman, 1994).

Güvenirlik katsayısı= 851/(851+ 139) x 100

=0.859

=%85,9

Çalışmada görüşler, araştırmacılar tarafından kodlanıp ardından karşılaştırılmıştır. Kodlamalarda görüş birliği ve ayrılığı olanlar belirlenmiştir. Miles ve Hubermann'ın (1994) güvenirlik formülüne göre güvenirlik hesaplaması yapılmıştır. Güvenirlik hesabında iç tutarlılığı %80'in üzerinde olan sonuçlar güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Elde edilen sonuç çalışmanın güvenilir olduğunu göstermektedir.

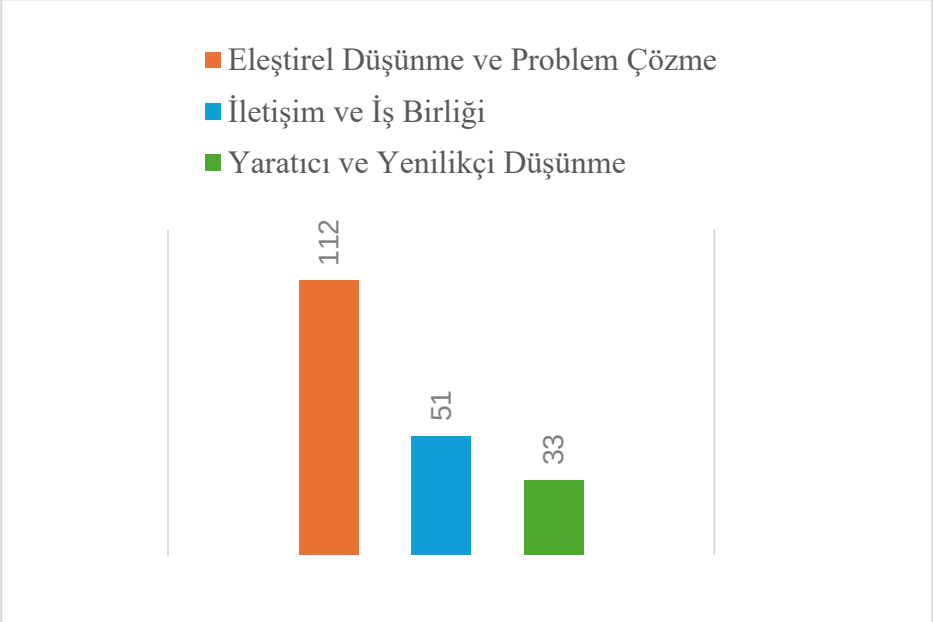
BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, Şubadap Çocuk şarkılarının öğrenme ve yenilik becerileri bağlamında incelenmesinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bulguların sınıflandırılmasında ilk olarak alt boyutlara yer verilecek ardından ilgili becerilerin detaylı incelemesi yapılmaktadır.

1.Şubadap Çocuk Şarkılarında Öğrenme ve Yenilik Becerilerinin Bulunma Düzeyleri

Araştırmanın ilk alt problemi olan Şubadap Çocuk şarkılarında bulunan öğrenme ve yenilik becerilerini ne düzeyde içerdiğine dair yapılan değerlendirme ve frekans değerlerine ilişkin bulgular şekil 1'de yer almaktadır.

Şekil 1. Öğrenme ve yenilik becerileri boyutları Frekansları

Şekil 1'de yer aldığı gibi Şubadap Çocuk Şarkılarında yer alan ifadeler öğrenme ve yenilik becerileri kapsamında eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim ve iş birliği, yaratıcı ve yenilikçi düşünme boyutları bakımından ele alınmıştır. Bulgulara göre n=112 kodlama ile şarkılar içinde en çok eleştirel düşünme ve problem çözme boyutuna ilişkin ifadelerin yer aldığı tespit edilmiştir. N=51 kodlama ile iletişim ve iş birliğine ilişkin ifadeler yer almaktadır. En az kodlamanın yapıldığı boyut ise yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerileri boyutudur. Boyutlar özelindeki detaylı incelemelere ilerleyen başlıklarda yer verilmiştir.

2.Şubadap Çocuk Şarkılarında Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becerilerine Yönelik İfadelere İlişkin Bulgular

Bu bölümde albümlerde yer alan şarkılar eleştirel düşünme ve problem çözme maddeleri bakımından incelenmiştir. İlgili ifadelerin bulunduğu şarkılar ve örnek ifadeler tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Şarkılarda eleştirel düşünme ve problem çözme becerisi maddelerinin yer alma durumu

Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becerisi	Şarkılar	F	Örnek İfadeler
Yorum yapma ve sonuç çıkarma	A1Ş1, A1Ş3, A1Ş4, A1Ş5, A1Ş7, A2Ş11, A2Ş13, A3Ş14, A3Ş16, A3Ş17, A3Ş18, A3Ş20, A3Ş21, A4Ş22, A4Ş23, A4Ş26, A5Ş29, A5Ş31, A5Ş32, A5Ş33, A5Ş34, A6Ş35, A6Ş36, A6Ş37, A6Ş39, A7Ş41, A7Ş42, A7Ş43	28	A1Ş1: Ben anlamazsam anlatamam ki A3Ş17: Pet şişe gelmiş yanı başına/Su damlasını kandırmaya A4Ş23: Kaç dakika sürüyor inmek, çıkmak, oyun, yemek / dersler çok uzun tenefüsler çok kısa A5Ş29: Kızlar kahkaha atamazmış, fasa fiso /Oğlanlar yemek yapamazmış, fasa fiso A6Ş37: Sen uzun ben kısa /Sen şişman ben zayıf/ Sen öyle ben böyle /Ne fark eder ki?
Yargılara yer verme ve analiz edip değerlendirme	A1Ş4, A1Ş5, A1Ş7, A2Ş10, A2Ş13, A3Ş17, A3Ş18, A3Ş20, A3Ş21, A4Ş22, A4Ş23, A4Ş28, A4Ş29, A5Ş31, A5Ş32, A5Ş33, A5Ş34, A6Ş36, A6Ş37, A7Ş42, A73Ş43	21	A1Ş4: Türk, Kürt, Arap ya da Laz fark etmez/ Tüm insanlar hep kardeş olsun/ El ele versin dünya gülsün A1Ş5: Bomba yapan Bay Bilgin/ Kaç çocuk aç yatıyor / Söyle haberin var mı? A1Ş7: Hoplama zıplama komşu kızar/ Koşturma fırlama araba çarpar/ Of of of of her yer tehlike/ Of of of of herkes kızıyor/ Biz çocuklar oynamak, kaynaşmak istiyoruz"
Soru sorma	A1Ş1, A1Ş3, A1Ş5, A2Ş8, A2Ş10, A2Ş11, A3Ş14, A3Ş16, A3Ş19, A3Ş21, A3Ş23, A4Ş27, A5Ş30, A5Ş31, A5Ş32, A5Ş34, A6Ş36, A6Ş37, A6Ş40, A7Ş43	20	A1Ş1: Denizler mavi olurmuş, neden neden? /Mevsimler hep değişirmiş, nasıl nasıl? Sorular dünyalar kadar. A1Ş5: Kaç çocuk aç yatıyor/ Söyle haberin var mı? A1Ş8: Peki, bizden sonra da döner mi dünya? A3Ş16: Nerede çekirdeklerim/ Sende mi ki acaba?
Alternatif bakış açılarına yer verme ve analiz edip değerlendirme	A1Ş7, A2Ş10, A3Ş16, A3Ş19, A3Ş20, A3Ş22, A5Ş30, A5Ş31, A5Ş32, A6Ş39, A6Ş40, A7Ş42, A7Ş43	13	A2Ş10: Gittim sordum abime, şimdi dinolar nerede? Dedi ki, ben de bilmiyorum, anlatmadı ki hiç kimse. / Gittim sordum ablama dedi öğrendim şarkıda. / Bilginlere sorarsanız, dinolar hâlâ dünyada A5Ş31: Düşünsene, senin ülken tüm dünya/ Sınır yok, ordu yok, dostluk var. A6Ş40: Yemeği olanlar "panik olmayın. Evden çıkmaya gerek yok"/ Yemeği az olanlar "gidip konuşmalı devle. Gitmez ki bu hep böyle"
Yenilikçi çözümler bulma	A1Ş4, A1Ş5, A1Ş7, A2Ş11, A2Ş13, A3Ş18, A3Ş21, A5Ş30, A5Ş31, A6Ş39	10	A2Ş11: Onun ismi acaba 'DenizkuşuKanguruKunduzÖrdek' mi? A5Ş30: Küçücük, iki kürdan bacaklı, kahverengi kanatlı, ufacık bir kuş: "Bir şey yapmak lazım," dedi. Ve düşündü taşındı, düşündü taşındı, düşündü taşındı. "Buldum!" Ve koştu, koştu, koştu. Uçtu, uçtu, uçtu. Başladı gökyüzünü itmeye.
Bilgi ve argümanlar arası bağlantı kurma	A1Ş5, A2Ş10, A2Ş11, A3Ş18, A3Ş20, A5Ş31, A6Ş36, A7Ş43	8	A1Ş5: Yaşarsak yaşar dünya /Ölürsek güneş solar /Bomba dolu dünyada /Yaşayamaz çocuklar A2Ş10: Bir gün uzayın içinden, koca bir taş düşmüş dünyaya/ Dünya soğumuş buz olmuş, dinolar böylece yok olmuş A2Ş11: Ayakları perde bir ördek mi?/ Hiç benzemiyor

			onun sesi/ Uzun kuyruk bir kunduz gibi/ …/ Balıklar gibi bulur yemeğini/ Ama yok ki onun yüzgeci / …/Kürkü sanki kanguru gibi /Ama nerede onun kesesi?
Akıl yürütme türlerini (tümevarım, tümden gelim vb.) kullanma	A2Ş9, A2Ş11, A3Ş18, A3Ş20, A5Ş32, A5Ş36	6	A2ŞŞ9: Varmış bizden öncesi, bizden sonra da döner mi dünya? A2Ş11: Ayakları perde bir ördek mi? Ama hiç benzemiyor onun sesi. / Uzun kuyruk bir kunduz gibi, ama kemirmez o hiçbir şeyi
Parça-Bütün ilişkisi	A1Ş1, A1Ş2, A2Ş8, A3Ş17, A3Ş18, A3Ş20	6	A2Ş8: Ne güzel bir ağaç yaşam dolu/ tek bir kökten çıkan milyonlarca kolu. A3Ş17: Su damlası, nehirde yüzüyor coşkuyla. Su damlası erimiş dağlardan.

Tablo 2'de görüldüğü gibi toplam Şubadap çocuk grubunun 46 şarkısı içinde eleştirel düşünme ve problem çözme becerisine ilişkin toplam 112 örnek bulunmuştur. Araştırma kapsamında incelenen tüm alt boyutlara ilişkin örneklerin yer aldığı görülmektedir. Alt boyutların içeriği bakımından incelendiğinde en çok yorum yapma ve sonuç çıkarma (f=28), yargılara yer verme ve analiz edip değerlendirme (f=21) ve soru sorma (f=20) ve alternatif bakış açılarına yer verme (f=13) amaçlı ifadelerin şarkılar içinde yer aldığı tespit edilmiştir. Özellikle yorum yapma ve sonuç çıkarma ifadeleri içinde değerlendirilmiş olan "Dersler çok uzun teneffüsler çok kısa" başlıklı şarkıda çocukların bir teneffüs içinde ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli zamanın yeterliliğini sorgulamasıyla başlaması, aşağıya inip çıkmak, oyun oynamak, yemek yemek ve diğer ihtiyaçları karşılamak için gerekli sürenin bir teneffüs içine sığmadığını sorgulayarak bir sonuç çıkarma yoluna gittikleri görülmektedir.

Yargılara yer verme ve analiz edip değerlendirme ifadeleri içinde değerlendirilmiş olan "Fasa Fiso" isimli şarkıda kızların kahkaha atamaması, oğlanların dans edememesi gibi hala toplumun bazı kesimleri tarafından eleştirilen davranışlara ilişkin yargılar dile getirilerek bu yargıların artık geçerliliğini yitirdiğini fasa fiso ifadesiyle anlatmaktadırlar.

Şubadap çocuk şarkılarının genelinde çok sayıda sorgulama ve soru sormaya dönük ifadelerin yer aldığı görülmektedir. İnceleme yapılırken bu kısımda sadece doğrudan soru cümlesi olarak söylenmiş ifadelere yer verilmiştir. Şarkıların içinde bazı sorular yanıtlanırken bazılarının yanıtsız bırakıldığı görülmektedir. Örneğin "Çekirdeksiz Domates" isimli şarkıda tür olarak çekirdeği olmayan bir domatesin kendi çekirdeklerini araması konu edilmektedir. Domates çekirdeği olan farklı meyvelere giderek kendi çekirdeklerinin onlarda olup olmadığı sorar. Her seferinde de "Ne alakası var senin çekirdeklerinin bende?" yanıtını alır. Şubadap Şubi isimli şarkıda ise denizler, mevsimler, ateş ve daha birçok konuda çok sayıda soruya yer verilerek "Sorular dünya kadar" ifadesiyle sorgulamaya ve merak etmeye yönlendirme amaçlı kullanıldığı düşünülmektedir.

Alternatif bakış açılarına yer verme boyutunda "Dino", "Sivrisinek" ve "Dev Masalı" isimli şarkılar ifade zenginliği bakımından öne çıkmıştır. Dino'da çocuklar soyları tükenmiş dinozorlar hakkında abi, abla ve bilginlere soru sorarak farklı bakış açılarını dinlemektedirler. Abi dinolar hakkında bilgi sahibi olmadığını söyler, abla bir şarkıda duyduğunu söyler, bilginler ise dinoların hala burada olduğunu ifade ederler. Böylece şarkı aynı konuyla ilgili farklı bakış açılarını görme şansı vermektedir. Sivrisinek isimli şarkıda ise insanlar için çok da hoş bir deneyim olmayan sivrisinek ısırması, bir de sivrisineğin bakış açısıyla ifade edilmektedir.

Sivrisineğin uzun bir yolculukta uça uça yorulması, bu sırada çok acıkması ve karnını doyurmak için insanları ısırmasına yönelik bir bakış açısı bulunmaktadır. Dev masalı başlıklı şarkıda ise küçük bir şehre gelen bir dev karşısında şehirdeki insanların korkuları ve farklı davranışlarını izlemeye ilişkin ifadeler vardır. Dev geldiğinde önce tüm şehir korkarak eve kapanır. Ama yemekleri az ve çok olanların bakış açıları da farklıdır.

Yenilikçi çözümler bulma boyutunda özellikle karşılaşılan zorlukların çözülmesine ilişkin fikirlerin yer aldığı görülmektedir. Örneğin, "Gökyüzünü iten kuş" başlıklı şarkıda gökyüzü yeryüzüne inmeye başlamıştır. Önceleri bunu sadece kuş fark eder ve herkesi uyarmaya çalışır ancak farkındalık yaratamaz. Gökyüzü iyice yaklaştığında da tüm hayvanlar umutsuzluğa düşerler. Küçük kuşun bulduğu çözüm gökyüzünü itmektir. Bir diğer yenilikçi çözüm de "Ornitorenk" başlıklı şarkıda karşımıza çıkmaktadır. Bu şarkıda çocuklar hayvanın farklı özelliklerini incelerler ve gagasını, kuyruğunu farklı hayvanlara benzetirler. Ama karşılarındaki hayvanın adını bilemezler. Bunun için de diğer hayvanlara benzeyen özelliklerinden yola çıkarak "DenizkuşuKanguruKunduzÖrdek" ismini önerirler.

Ornitorenk şarkısı aynı zamanda bilgi ve argümanlar arası bağlantılar kurma ve akıl yürütme türlerini kullanmaya yönelik ifadeler bakımından da zengindir. Çocuklar ornitorengin nasıl bir hayvan olduğunun tanımlanmasında tümevarım yöntemini kullanmakta ve gözlem sürecinden edindikleri bilgiler ile önceki bilgilerini karşılaştırarak çeşitli argümanlar arasında bağlantılar oluşturmaktadır.

Eleştirel düşünme ve problem çözme boyutunda en az yer alan alt boyut parça-bütün ilişkisidir. Diğer alt boyutlara göre sayı olarak daha az olmasına rağmen şarkılarda yer alan ifadelerinin oldukça etkili ve kapsayıcı olduğu düşünülmektedir. Bu alt boyutun en iyi örneklerinden biri "Yaşam Ağacı" şarkısında bulunmaktadır. "Ne güzel bir ağaç yaşam dolu, tek bir kökten çıkan milyonlarca kolu Her dalın üzerinde bambaşka bir hikâye" ifadeleri ile başlayan şarkının sonraki sözlerinde ağacın her bir kolu evrimsel gelişim basamakları olarak belirtilmekte ve tüm varlıklar ile akrabalık çerçevesinde bir parça-bütün ilişkisi kurulmaktadır.

3. Şubadap Çocuk Şarkılarında Bulunan İletişim ve İş Birliği Becerilerine Yönelik İfadelere İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi Şubadap Çocuk şarkılarında yer alan ifadelerin iletişim ve iş birliği becerileri bakımından değerlendirilmesidir. İlgili ifadelerin bulunduğu şarkılar ve örnek ifadeler tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Şarkılarda iletişim ve iş birliği becerisi maddelerinin yer alma durumu

İletişim ve iş birliği becerisi (Comminication, Collabration)	Şarkılar	F	Örnek İfadeler
İletişim içinde düşünce ve fikirleri ifade etme	A1Ş1, A1Ş2, A1Ş5, A1Ş7, A2Ş10, A3Ş14, A3Ş17, A3Ş18,	14	A1Ş1: "Ben anlamazsam anlatamam ki/Bulurum yolumu dene yanıl" A1Ş2: Kocaman bir dostluk yazsak, dostluk yazalım! / Oyunsuz hayat geçmez Oyun oynayalım! A1Ş7: Biz çocuklar oynamak, kaynaşmak istiyoruz Enerjimizi paylaşmak, çoğaltmak istiyoruz A3Ş14: "Eğer birileri doğamızı çalmak isterse, birileri ağaçları kesmek isterse "Dur! Hepsi bizim. Dur! _ Hepimizin" A3Ş17: Su pet şişeye girme hadi dön nehrine. A3Ş18: Dinleyin paragözler. Kirletmeyin dünyamızı. A3Ş19: İnsanlar anlamıyor acıkınca böyle başka bir çaresi

	A3Ş19, A5Ş30, A5Ş31, A5Ş32, A6Ş37, A6Ş40		var mı biliyorsan söyle A5Ş30: Bana bakın gökyüzü çok yaklaştı görmüyor musunuz? Bana yardım edin ya da yolunuza devam edin. A6Ş40: Yemeği olanlar "panik olmayın. Evden çıkmaya gerek yok" /Yemeği az olanlar "gidip konuşmalı devle. Gitmez ki bu hep böyle. Biz yürüyeceğiz deve doğru hep bir-ilk-te"
İş birliği yapma ya da iş birliği içinde esnek veya istekli olma	A1Ş2, A2Ş8, A3Ş21, A4Ş25, A4Ş28, A5Ş30, A5Ş31, A6Ş38, A6Ş40, A7Ş42, A7Ş45	11	A1Ş2: Binsek onun gemisine Çıksak ayın tepesine Orada kumların üstüne/ Kocaman bir dostluk yazsak. Dostluk yazalım/ Parka gitsek oynasak Koşsak uçsak zıplasak. Oyun oynayalım. A3Ş21: Tüm dünyadan çocuklar gelmişler ırmak kenarına/Hep birlikte ninni söyleyip zalimi bir güzel uyutmuşlar A4Ş25: El ele bir köprü aşar hep birlikte olursa. El ele bir halka aşar hep birlikte olursa. /Karıncalar birlikte karşıya geçmiş. A4Ş28: Zorbayı görünce alkışlama bir araya gel hiç sessiz kalma. A6Ş38: Ben ona derim merhaba. O der bana ser çava. Ben ona derim hoş geldin, o der bana eğlen ve sehlen. A6Ş40: Yemeği az olanlar birleşti, deve doğru yürümeye başladılar. Bir aldım attılar önce. Sonra bir aldım daha. Korktular ama yürüdüler. A7Ş45: Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için
Ekip içinde saygılı çalışma	A1Ş4, A2Ş8, A3Ş14, A3Ş20, A3Ş21, A4Ş25, A5Ş30, A6Ş37, A6Ş40, A7Ş45	10	A1Ş4: Türk, Kürt, Arap ya da Laz fark etmez Tüm insanlar hep kardeş olsun A2Ş8: Ne güzel ne güzel bir dolu akraba/ Hem yakın hem uzak çeşit çeşit akraba Rengârenk, kocaman bir aileyiz biz Hepimizin bambaşka özellikleri de var. A3Ş14: Eğer birileri doğamızı çalmak isterse, birileri ağaçları kesmek isterse "Dur! Hepsi bizim. Dur! _ Hepimizin" A3Ş20: Küçük bir göl kıyısında koro işte kurbağalar. A3Ş21: Çocuklar düşünmüşler, taşınmışlar ülkelere haber salmışlar/ Tüm dünyadan çocuklar gelmişler ırmak kenarına/ Hep birlikte ninni söyleyip zalimi bir güzel uyutmuşlar.
Dinlemeye teşvik etme	A1Ş5, A2Ş11, A3Ş15, A3Ş18, A3Ş21, A6Ş35, A6Ş36	7	A3Ş15: Ölmez ağaç desem /Anlar mısın ya sen? Yüzlerce yıl yaşar /Bilir misin ya sen? A3Ş18: Dinleyin paragözler A3Ş21: Varmışı yokmuşu boşverin de bu masala azıcık kulak verin. A6Ş35: Hey buraya baksanıza. Bu bisikletim fırtına.
İş birliği içinde sorumluluk alma	A3Ş18, A3Ş21, A4Ş25, A4Ş28, A5Ş30, A5Ş31, A6Ş40	7	A3Ş18: Çölleşen dünyamızı yeşil renge boyasam ben. Baştan başa bir süpürsem ben/ Hemencecik dikerim havadaki deliği ben. A3Ş21: Tüm dünyadan çocuklar gelmişler ırmak kenarına A5Ş30: Tam o sırada, küçücük iki kürdan bacaklı, kahverengi kanatlı, ufacık bir kuş bir şey yapmak lazım dedi ve çıktı bir kayanın üzerine sırt üstü yattı ve başladı gökyüzünü itmeye. A5Ş31: "Düşün, ama yalnız düşünmek yetmez /Gerçek olsun istersek, ne yapmak gerek?"
Birden çok ortam ve		2	Ş16: Yolda inciri görmüş/Yolda çileği görmüş Ş43: Şarkı sözlerinin tamamı- Okul diye adlandırılan yerin sadece bir bina değil her yer olabileceği öne sürülmüştür.

teknolojiden yararlanma	A3Ş16, A7Ş43

Tablo 3'te görüldüğü gibi tüm şarkılar içerisinde iletişim ve iş birliğine ilişkin toplam 51 örnek bulunmuştur. Araştırma kapsamında tüm alt boyutlara ilişkin örnekler bulunmaktadır. Alt boyutların içeriğine yönelik incelendiğinde en fazla iletişim içinde düşünce ve fikirleri ifade etme (f=14), iş birliği yapma ya da iş birliği içinde esnek ve istekli olma (f=11) ve ekip içinde saygılı çalışma (f=10) boyutları bakımından yer alan ifadelere yer verildiği tespit edilmiştir. İletişim ve iş birliği içinde düşünce ve fikirleri ifade etme boyutu içerisinde değerlendirilmiş olan "Gökyüzü Kimin?" isimli şarkıda, ağaçları keserek doğayı yok etmeye çalışanlara karşı 'Dur hepsi bizim. Hepimizin!' ifadeleriyle duruma engel olmak adına çağrıda bulunabileceği belirtilmiştir. "Sivrisinek" isimli şarkıda, sivrisineğin sorunu üstünden gidilerek çare aramak adına karşılıklı iletişim halinde düşünceleri ifade etme söz konusudur. "Dev Masalı" isimli şarkıda yemeği az olanların devle gidip konuşması ve iletişim kurarak durumun bu şekilde devam edemeyeceğinin ifade edilmesinin gerektiği anlatılmaktadır.

İş birliği yapma ve iş birliği içinde esnek ve istekli olma boyutu dahilinde değerlendirilmiş olan "Irmaklar Özgür Akacak" isimli şarkıda ırmakları/doğayı kirletenler, orayı çöple dolduranlar zalim olarak adlandırılmış ve bu zalime karşı tüm dünyanın çocuklarının birlik olup engel olmaya çalıştığı anlatılmıştır. Sorunlara karşı iş birliğine ve iş birliği içindeyken istekli olmaya yönlendirme vardır. "Dev Masalı" isimli şarkının birden fazla alt boyut içerdiği görülmüş olup bu alt boyutla ilgili ifadelere de yer verilmektedir. Yemeği az olanlar birleşip deve karşı yürüyerek iş birliği yapmışlardır.

Ekip içinde saygılı çalışma boyutu bakımından değerlendirilen "Kurbağa korosu" şarkısı ekolojik dengenin altının çizilmesi amacıyla kurbağalar yokken sineklerin çoğalması ve bunun zararlı olmasına karşı birlik olup kurbağa şarkısı söylendiği anlatılmaktadır. Bir arada şarkı söylemenin, saygı çerçevesinde bir ekip içinde çalışmaya benzetildiği söylenebilir.

İş birliği içerisinde sorumluluk alma boyutunda yer alan "Hayal Et" isimli şarkıda, sorunlara yönelik birlik olunması gerektiği, ne yapılması gerektiği üstüne birlikte kafa yorulmasına teşvik eden soruya yer verilmektedir. Şarkılarda iletişim ve iş birliği becerisine ilişkin alt boyutlardan en az birden çok ortam ve teknolojiden yararlanma boyutuna yer verilmiştir. Bu alt boyutun en iyi örneklerinden birisi "Okul Neresi?" isimli şarkıda yer almaktadır. Burada çeşitli ortamların okul gibi olabileceği fark ettirilerek öğrenilen ve öğretilen her yere 'okul' adı verilmek istenmiştir.

4.Şubadap Çocuk Şarkılarında Bulunan Yaratıcı ve Yenilikçi Düşünme Becerilerine Yönelik İfadelere İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi Şubadap Çocuk şarkılarında yer alan ifadelerin yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerileri bakımından değerlendirilmesidir. İlgili ifadelerin bulunduğu şarkılar ve örnek ifadeler tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Şarkılarda yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisi maddelerinin yer alma durumu

Yaratıcı ve Yenilikçi Düşünme Becerisi (Creativity)	Bulunduğu Şarkılar	Frekans Değeri	Örnek İfadeler
Yeni fikirler oluşturma	A1Ş2, A1Ş3, A1Ş5, A2Ş11, A2Ş13, A3Ş18, A3Ş21, A4Ş27, A6Ş39, A7Ş42, A7Ş43	11	A1Ş2: "Uzaylı bir arkadaşım olsa/ Bana yıldız toplasa /Topladığı yıldızlarla /Tırmanıp el ele gökyüzüne /Kocaman bir barış yazsak, barış yazalım!" A1Ş3: Yıldızlar halay çeker Yıldızlar alkış tutar /Deniz kızı gider markete. A1Ş5: Bir şeker ağacı bul Çiçekli bir bahçe kur Yaşarsak yaşar dünya... A2Ş11: Onun ismi acaba 'DenizkuşuKanguruKunduzÖrdek' mi? A2Ş13: Geçen gece hiç uykum yoktu, zorla yattım yatağa. Bir o yana bir bu yana döndüm, olmadı /Yatağın üstünden koyun atlattım, yok/Çizgi filmleri, masalları düşündüm, yok. İşte o anda fark ettim onu, yorganın altındaydı. Hey, bu bir zaman makinesi! A3Ş18: Kocaman fırçam olsa/ Kocaman bir kürek olsa Kocaman bir iğne olsa A3Ş21: Hep birlikte ninni söyleyip zalimi uyutmuşlar. A4Ş27: Ne olsam?sorusuna Ağaç, martı, bulut, dağlar, ırmak, çiçek, kelebek ve çocuk olmak üzere yanıtlar.
Başarısızlık ve hatalara yer ver verme	A3Ş16, A3Ş20, A5Ş30, A6Ş40, A7Ş42	5	A3Ş16: Ya ne işi var senin çekirdeklerinin bende! A3Ş20: Başı şişen insanlar o gölü kurutmuşlar. Çok susayan kurbağalar diğer göle kaçmışlar/Kurbağalar olmayınca gün doğmuş sineklere/Kaşına kaşına insanlar gitmişler diğer göle. (hata) A5Ş30: Aslan bunu herkese anlattı. Bütün hayvanlar güldü bu duruma/Herkes alay etmeye devam etti ama küçük kuş bir an olsun pes etmedi. A6Ş40: Yemeği az olanlar birleşti, deve doğru yürümeye başladılar. Titreyerek, çekinerek, korkarak… A7Ş42: "En güzeli değil benim dansım/Ama okul ziline bile oynarım/En iyisi değil bu şarkı/En güzeli değil bu şarkı/Ama biz yaptık, ama biz çaldık/Bu şarkı oldu tam da oynamalık"
Somut ve faydalı katkı sunma	A3Ş18, A3Ş21, A5Ş30, A5Ş31, A7Ş42	5	A3Ş21: Önce duvarı kaldırıp sonra şişeleri boşaltmışlar. Irmak yeniden canlanmış. A5Ş30: Herkes birlik olunca, gökyüzü çıktı bugün olduğu yere A5Ş31: "Düşün, ama yalnız düşünmek yetmez Gerçek olsun istersek, ne yapmak gerek?"
Yaratıcılıkta özgün olma	A1Ş2, A1Ş3, A3Ş21, A7Ş42	4	A1Ş2: Bana yıldız toplasa/Topladığı yıldızlarla Tırmanıp el ele gökyüzüne/Kocaman bir barış yazsak Binsek onun gemisine Çıksak ayın tepesine Orada kumların üstüne/Kocaman bir dostluk yazsak. A1Ş3: Yıldızlar halay çeker Yıldızlar alkış tutar/Deniz kızı gider markete. A321: Hep birlikte ninni söyleyip zalimi uyutmuşlar. A7Ş42: "En güzeli değil benim dansım/Ama okul ziline bile oynarım/En iyisi değil bu şarkı/En güzeli değil bu şarkı/Ama biz yaptık, ama biz çaldık/Bu şarkı oldu tam da oynamalık"
Fikir oluşturma teknikleri (Beyin fırtınası vb.) kullanma	A1Ş2, A1Ş3, A5Ş31, A7Ş43	4	A1Ş2: Uzaylı bir arkadaşım olsa. A1Ş3: Bulutlar gülemez mi? /Güneş palto giyemez mi? /Denizin içinde ağaçlar /Aydede hiç üşümez mi? Hayal benim düş benim /Aslan benim kuş benim

			/Yıldızlar halay çeker /Yıldızlar alkış tutar /Boyar mavi kalemim"
Yeni fikirleri uygulama	A3Ş21, A7Ş42	2	A3Ş21: Hep birlikte ninni söyleyip zalimi uyutmuşlar. A7Ş42: En güzeli değil benim dansım /Ama okul ziline bile oynarım /En iyisi değil bu şarkı /En güzeli değil bu şarkı/Ama biz yaptık, ama biz çaldık Bu şarkı oldu tam da oynamalık" (Yeni şarkı= yeni fikir)
Yeni fikirleri analiz etme	A7Ş42, A7Ş43	2	A7Ş42: En güzeli değil benim dansım /Ama okul ziline bile oynarım /En iyisi değil bu şarkı /En güzeli değil bu şarkı/ Ama biz yaptık, ama biz çaldık /Bu şarkı oldu tam da oynamalık A7Ş43: Bir arkadaş sevgisi okul Nasıl özlenir? Nasıl oynanır?
Yeni fikirleri paylaşma		-	

Tablo 4' te görüldüğü tüm şarkılar içerisinde yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisine yönelik toplam 33 örnek bulunmuştur. Araştırma kapsamında sadece bu beceriye yönelik alt boyutlardan yeni fikirleri paylaşmaya yönelik örnek bulunamamıştır. Alt boyutlar içeriği bakımından incelendiğinde en çok yeni fikirler oluşturma (f=11), başarısızlık ve hatalara yer verme (f=5) ve somut ve faydalı katkı sunma (f=5) amaçlı ifadelerin şarkılar içinde yer aldığı tespit edilmiştir. Özellikle yeni fikirler oluşturma alt boyutu içinde değerlendirilmiş olan "Bomba Yapan Bay Bilgin" isimli şarkıda bomba yapanların hiç çocuk olup olmadıkları sorgulanarak, bir şeker ağacı bulup çiçek bahçesi kurarak yeni bir dünya yaratmasına yönelik fikir dile getirilmiştir. Dünyayı kirleten paragözlere karşın bir şeyler yapmaya teşvik eden "dinleyin paragözler" isimli şarkıda, kocaman fırçam olsa dünyayı yeşile boyasam, kocaman bir kürek ve süpürgem olsa dünyayı temizlesem ve kocaman bir iğnem olsa delinen ozon tabakasını diksem şeklinde fikirler ortaya konmuştur.

Başarısızlık ve hatalara yer verme alt boyutunda ele alınan en iyi örneklerden biri olan "Gökyüzünü İten Kuş" isimli şarkıda kuşun başlangıçtaki başarısız denemelerine karşın pes etmemesine yer verilmiştir. Somut ve faydalı katkı sunma boyutunda yer alan "Hayal Et" isimli şarkıda düşünmenin yetmeyeceği ve bir şeyler yapılması gerektiğine yönelik sözlerin sorunlara somut katkı sunmaya teşvik içermekte olduğu görülmektedir. Yaratıcılıkta özgün olma boyutunda özellikle "Irmaklar Özgür Akacak" isimli şarkıda, zalime engel olmak ve karşılık vermek için kötü şeyler yapmaktansa ninni söyleyerek uyutmaya yönelik sözler soruna yaratıcı ve özgün bir çözüm olarak sunulmuştur. Bu şarkı aynı sözlerle yeni fikirleri uygulama boyutu içerisinde de değerlendirilmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, ülkemizde popüler çocuk şarkıları alanında ürünler veren Şubadap Çocuk şarkılarında yer alan ifadelerin 21. Yüzyıl öğrenme ve yenilik becerileri ile örtüşme durumu araştırılmıştır. İncelemeler yapılırken araştırmacılar tarafından oluşturulan ve uzman görüşü alınan "Popüler Çocuk Şarkılarını 4C Becerilerine Göre İnceleme Formu" kullanılmıştır.

Bu çalışmanın, söz yazarlarının çocuk şarkıları sözlerini yazarken eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim ve iş birliği becerilerini içermeleri bakımından bir bakış açısı

oluşturması öngörülmektedir. Çalışmanın aynı zamanda ilgili becerileri öğrencilerine kazandırmayı amaçlayan eğitimcilerin de doğru kaynaklara ulaşmasını sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Şubadap Çocuk Şarkılarında yer alan ifadeler, öğrenme ve yenilik becerileri kapsamında eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim ve iş birliği, yaratıcı ve yenilikçi düşünme boyutları bakımından ele alınmıştır. Bulgularda şarkılar içinde en çok eleştirel düşünme ve problem çözme boyutuna ilişkin ifadelerin yer aldığı tespit edilmiştir. Bunu iletişim ve iş birliği ile yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerileri boyutu takip etmektedir.

Eleştirel düşünme ve problem çözme becerisi bakımından yapılan inceleme sonucunda şarkı sözlerinde her ölçek maddesine ilişkin ifadelere yer verildiği ancak yorum yapma/ sonuç çıkarma, yargıları analiz edip değerlendirme ve soru sorma maddelerine en fazla yer verildiği görülmüştür. Tüm maddelere uygun şarkıların en fazla Gökyüzü Kimin?, Hayal Et ve Hey! Buraya Baksanıza isimli albümlerde yer aldığı tespit edilmiştir. Küpana (2016)'ya göre müzik eğitiminde öğrencilerin düşünme becerileri geliştirip bilişsel gelişimlerine katkı sağlarken, hem müzikal etkileşim sağlanarak gelişim sağlanır hem de eleştirel düşünme ve problem çözme becerisinin geliştirilmesinde açık uçlu soru stratejileri ve beyin fırtınasından yararlanılması öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirir. Özden (2011)'e göre felsefi düşünme becerisinin geliştirilmesiyle eleştirel düşünme ve problem çözme becerisi gelişecektir. Müzik öğretmeni müzik eğitimi programına "düşünme" alıştırmaları ekleyerek veya ayrı bir ders olarak "düşünme" dersi vermelidir. Bu noktada şarkıların sözleri eleştirel düşünme alt boyutlarına yer vermesi sebebiyle materyal olarak kullanmaya uygun bulunmuştur. Eleştirel düşünme becerileri sanat eğitiminde desteklendiğinde diğer konularda da kullanılabilecek yeni bilgiler için bir çerçeve sunar ve öğrenciler somut sonuçlara ulaşmak için gerekli soruları sorabilir ve kanıt arayabilir (Dorn, 1993; Slavik, 1993; Brewer, 1991; Perkins, 1990; Kanunsuz, 1989; Eisner, 1982; akt. Kokkidou, 2013). Tüm bu tespitlerin incelenen şarkılar için geçerli olması sebebiyle şarkıların içerikleri bakımından müzik dersinde eleştirel düşünme ve problem çözme alıştırması için uygun olduğu düşünülmektedir.

İletişim ve iş birliği becerileri bakımından yapılan incelemede şarkı sözlerinde her ölçek maddesine ilişkin ifadelere yer verildiği görülmüştür. İletişim içinde düşünce ve fikirleri ifade etme, iş birliği yapma ya da iş birliği içinde esnek veya istekli olma ve ekip içinde saygılı çalışma maddelerine en fazla yer verildiği tespit edilmiştir. Tüm maddelere uygun şarkıların en fazla Gökyüzü Kimin? ve Hey! Buraya Baksanıza isimli albümlerde yer aldığı görülmüştür. Campbell, Scott-Kasnsner ve Tomlinson(2015)'a göre müzik kişiler arası etkileşim sırasında iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik bir araç olmasıyla kültürel ve sosyal bilgiyi sunmaktadır. Custodero ve Johnson-Green(2008)'e göre çocukların verimli iletişim kurması, iyi davranışlarını geliştirmesi veya dil becerilerini geliştirmesi için öğretmenler müziği kullanmaktadırlar. Bu bakımdan ele alınan şarkılar iletişim ve iş birliği becerisi alt boyutlarını kazandırmak için uygun bulunmaktadır. Trilling ve Fadel(2009) iş birlikli öğrenmede öğrencilerin farklı bilgi ve beceri alanlarında bir gruba katkıda bulunmalarının önemini vurgulamıştır. Sosyal ve toplumsal beceriler iş birlikli öğrenme ile bağdaştırılıp bir sorunu çözmede akranlarla iletişim becerisini elzem kılmaktadır. Ortak bir amaç oluşturmak veya bir hedefe ulaşmak için özellikle erken çocukluk dönemi eğitiminde iş birliği ile olur(Castellaro ve Roselli, 2015; Svinth, 2013; Young,2008; akt. Kim,2017). Bu bakımdan şarkılarda dünyaya bakış açısı geliştirme, doğayı korumaya çağrı, sorunlara karşı birlik ve beraberlik içinde olma

gibi konularda sözlerin bulunması iletişim ve iş birliği becerisini desteklerken sosyal becerilere ve toplumsal olaylara yönelik öğrenme sağladığı düşünülmektedir. Allsop(2011)' e göre teknoloji, materyal ve kaynaklar çocuklarını iş birliği becerisini destekler. Bu bağlamda şarkılar iletişim ve iş birliği becerisini desteklemekte uygun bir materyaldir. Benzer şekilde Kim (2017)'in çalışmasında ele alınan şarkılarda kültürel farklılıkları nasıl ele alacakları, bunları kabul edip birlikte nasıl uyum içinde çalışacaklarına değinilmektedir.

Şarkılarda yer alan ifadeler bakımından yaratıcı ve yenilikçi düşünme becerisi diğer boyutlara oranla daha az yer almaktadır. Bu beceriye ilişkin en sık rastlanan 'yeni fikirler oluşturma' maddesi olmuştur. Şarkı sözlerinde diğer boyutlardan farklı olarak 'yeni fikirleri paylaşma' maddesine yönelik bir örneğe rastlanmamaktadır. Yazıcı ve Topalak(2013)'a göre eğitim yoluyla kazandırılması gereken üst düzey düşünme becerisi olan yaratıcı ve yenilikçi düşünme, merak ve özgünlüğü bünyesinde barındırması sebebiyle bireyin problemlere yeni çözüm yolları bulma ve sentez yapma becerilerine sahip olmasını sağlayacaktır. Çalışmada yer alan yeni fikirleri oluşturma ve özgün olma, analiz edip değerlendirme alt boyutları bu bağlamda örnek şarkılarla desteklenir niteliktedir. Kim(2017) yapmış olduğu çalışmasında yaratıcı düşünme bağlamında ele aldığı şarkılarda öğretmenin çocuklara şarkı sözlerine ilişkin sorduğu sorularla fikir oluşturup bunları ifade etmeye yönelik etkinlikler yaparak yaratıcı düşünmeyi geliştirebilecek ortamı sunabileceğini ortaya koymuştur. Bu bağlamda Şubadap Çocuk şarkılarının da bu amaçla kullanılabileceği şeklinde benzer bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Yapılan incelemenin sonuçlarında öğrenme ve yenilik becerileri bakımından tüm şarkıların etkili ve yeterli olduğu düşünülmektedir.

Çalışmanın sonuçları doğrultusunda;

• Alandaki müzik öğretmenlerinin kullandıkları şarkılarda öğrenme ve yenilik becerilerini içeren materyallere yer vermeleri önerilmektedir.

• Şarkıların müzikal yönlerinin kazandırılmasına ek olarak içeriğin düşünsel boyutunun da dahil edilmesinin bütüncül bir bakış kazandırmaya olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

• Çocuk şarkıları söz yazarı ve bestecilerinin 21. Yüzyıl becerilerini dikkate alarak şarkı sözlerinde bunlara yer vermelerinin etkili olacağı düşünülmektedir.

• Çalışmada popüler çocuk şarkıların sözleri kapsamında bir araştırma yapılmıştır. Aynı şarkıların etkisinin ölçülebileceği deneysel çalışmalar yapılabilir.

• Müzik araştırmacıları bu kapsamı genişletmek için diğer müzik türlerinde de bu becerilere ilişkin araştırma yaparak alana katkı sağlayabilirler.

• Müziğin öğrenme ve yenilik becerilerinin üstündeki etkisinin ölçüleceği deneysel çalışmalar yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akarsu, S. (2017). *Yenilenen 5. Sınıf Müzik Dersi Kitabındaki Şarkıların, Çocukların Gelişim Düzeyine Uygunluğunun İncelenmesi*. Electronic Turkish Studies, 12(29).

Allsop, Y. (2011). Does collaboration occur when children are learning with the support of a wiki? Turkish Online Journal of Educational Technology—TOJET, 10(4), 130–137.

Arıcı, A. F., & Günaydın, Ö. G. Y (2019). *Trt Çocuk Şarkıları Repertuar Kitabında Kavramlar Dünyası.* Vı. Uluslararası Çocuk Ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildirileri, 97.

Campbell, P. S., & Scott-Kassner, C. (2006). Music in childhood: From preschool through the

elementary grades. Belmont, CA: Thomson Schirmer Press.

Creswell, J. W. (2021). *Nitel araştirma yöntemleri*. Qualitative research methods. M. Bütün & SB Demir, Trans.(Eds.). İstanbul: Siyasal Kitapevi.

Custodero, L. A., & Johnson-Green, E. A. (2008). Caregiving in counterpoint: Reciprocal influences in the musical parenting of younger and older infants. Early Child Development and Care, 178(1), 15–39.

Çetin, M., & Çetin, G. (2021). *21. Yüzyıl Becerileri Açısından MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Eleştirel Bir Bakış*. Yaşadıkça Eğitim, 35(1), 235-255. https://doi.org/10.33308/26674874.2021351258

Çiftçi, E. (2010). Popüler kültür, popüler müzik ve müzik eğitimi. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(2), 149-161.

Erhan, G. (2019). *Resimli Çocuk Kitaplarında Steam: "Yaratıcı Ve Eleştirel Düşünme Becerisi*". Journal of STEAM Education , 2 (1) , 1-20 . Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/steam/issue/48084/547724

Gidiş, V. (2018). Popüler kültür ve müzik ilişkisi bağlamında popüler Türk sanat müziği şarkılarında kullanılan makamlara ilişkin bir değerlendirme. Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5(18), 331-350

Gül, G. (2012). *Okul öncesi altı yaş çocukları için oluşturulan şarkı dağarcığının müziksel gelişim düzeylerine etkisi* (Doktora Tezi). Bursa Uludağ Universitesi.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kellaghan, T., Evaluation Research, Editor(s): Penelope Peterson, Eva Baker, Barry McGaw, International Encyclopedia of Education (Third Edition), Elsevier, 2010, Pages 150-155, https://doi.org/10.1016/B978-0-08-044894-7.01326-9.

Kim, J. *Transforming Music Education for the Next Generation: Planting 'Four Cs' Through Children's Songs.* IJEC 49, 181–193 (2017). https://doi.org/10.1007/s13158-017-0187-3

Küpana, M. N. (2016). Yaratıcı problem çözme ve müzik eğitimi. Online Journal Of Music Sciences, 1(1), 44-58

Maulana, Y., Sopandi, W., Sujana, A., Robandi, B., Agustina, N., Rosmiati, I., … & Fasha, L. H. (2022). Development and validation of student worksheets air theme based on the radec model and 4c skill-oriented. Jurnal Penelitian Pendidikan IPA, 8(3), 1605-1611. https://doi.org/10.29303/jppipa.v8i3.1772

Millican, J. S. (2008). A new framework for music education knowledge and skill. Journal of Music Teacher Education, 18(1), 67-78. https://doi.org/10.1177/1057083708323146

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook. (2nd Edition).* California: SAGE Puplications

Özden, Y. (2023). Öğrenme ve Öğretme (15. Baskı). Ankara: Pegem Akademi

Satır, Ö. C. (2009). *İlköğretim Sürecinde Çocuklara Seslenen Şarkıların Dil ve Anlatım Yönünden Değerlendirilmesi*. Journal Of International Social Research, 2(9).

Sonsel, Ö. B., & Serin, Ç., (2018). *"Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları" Kitabının "Unesco Yaşayan Değerler Eğitimi Programı" Açısından İncelenmesi*. Zeugma I. Uluslararası Multidisipliner Çalışmalar Kongresi www.Zeugmakongresi., Gaziantep, Türkiye.

Şubadap Çocuk (t.y.). https://subadapcocuk.org/ adresinden erişilmiştir.

Tanrıkulu, L., & Koyuncu, A. (2020). *Erken Yaşta Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çocuk Şarkılarının Değerler Öğretiminde Kullanımı*. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 30(2), 221-230.

Taş, H. (2020). İlkokul Öğrencilerinin Müzik Türü Tercihleri Üzerine Bir İnceleme. Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi (44), 355-378. https://doi.org/10.21497/sefad.845433

Taşkıran, T. (2019). Trt popüler çocuk şarkıları yarışmasında birinci olan eserlerin ilköğretim müzik eğitiminde kullanabilirliğinin incelenmesi (Order No. 28681392). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2607569034). Retrieved from https://www.proquest.com/dissertations-theses/trt-popüler-çocuk-şarkıları-yarışmasında-birinci/docview/2607569034/se-2

Trilling, B. ve Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times: learning for life in our times.* John Wiley & Sons.

Yazıcı, T. "Problem Çözme Becerisinin Müzik Eğitimine Etkisi", VI. Sosyal BilimlerEğitimi Kongresi. 03-05 Ekim 2013, Trabzon/Türkiye

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri***.** Ankara: Seçkin Yayınevi.

Yıldız, N. (2005). *Çocuk şarkıları üzerine bir inceleme.* Tiyatro Araştırmaları Dergisi, 20.

Yurtkulu, F., Akçay, M., Yeğen, H., & Şipal, Z (2022). *Çocuk Şarkılarının Çocuklar Üzerindeki Toplumsal Cinsiyet Algısına Yönelik Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Görüşleri*. Sosyal Hizmet "Socıal Work", 7.